

Jukka Mäkinen

annetaan KASVATIKSI

VEIJO HEINosen TARINA

AIKAMEDIAN JULKAISEMA
SÄHKÖKIRJA • **Digi-
KIRJA**

AIKAMEDIA

Jukka Mäkinen

annetaan KASVATIKSI

Tämä sähkökirja on tuotettu Aikamedia Oy:n vuonna 2010 julkaisemasta painetusta teoksesta. Sähkökirjan tuotanto: Aikamedia Oy.

Teoksen sähköinen jakelu ja osittainenkin kopiointi muuhun kuin lain sallimaan yksityiseen käyttöön ilman tekijänoikeudenhaltijan lupaa on korvaus- ja rangaistusvastuun uhalla kielletty

© Jukka Mäkinen ja Aikamedia Oy 2010

Kaikki oikeudet pidätetään.

ISBN 978-952-252-095-1 (PDF),

ISBN 978-951-606-914-5 (Sid.)

Sivunvalmistus Aikamedia Oy

PROLOGI

Elettiin vuotta 1986, ja Heinosella olivat meneillään iltatoimet. Perheen isä oli jossain ryyppyreissullaan ja Kaarina laitteli lapsia yöpuulle. Oli viikonloppu, ja yleensä kun isä oli juopottelemassa, perheen lapset eivät olisi millään menneet nukkumaan. Heitä pelotti jo etukäteen, minkälaisessa kunnossa isä tulisi kotiin. Pelotti herätä huutoon ja räyhäämiseen. Lukemattomat kerrat käytiin viikonloppuiltaisain sama keskustelu. Ilkka ja Mirkka kyselivät, pitääkö heidän taas herätä isän raivoamiseen. Siihen Kaarina vastasi aina, että ei mitään hätää, hän sanoo isälle, että tämän pitää olla hiljaa, että lapset saavat rauhassa nukkua. Tosin se oli lupaus, jolla ei juuri ollut merkitystä, sillä ei Kaarinalla ollut mitään mahdollisuuksia vaientaa miestänsä tämän tullessa kaatokännissä kotiin. Niin mielin kielin hän ei kyennyt olemaan, etteikö Veijo olisi alkanut purkaa kiukkuaan ja turhautumistaan.

Tällä kertaa kaikki meni Kaarinan ihmeeksi toisin, Mirkka ja Ilkka nukahtivat suosiolla jo kello kahdeksan. Kaarina katseli lapsiaan ja huokasi raskaasti. Oli hänellä ollut unelmia, mutta elämä oli murskannut ne rankalla kädellä. Eikä vain kerran, vaan aina uudelleen ja uudelleen. Tuntui kuin joku suurempi valta olisi ottanut juuri hänet, Kaarina Heinosen, maalitaulukseen. Vaikka hän koetti kaikkensa, elämä vaan meni koko ajan vääjäämättä

omaan suuntaansa. Ja heidän tapauksessaan se suunta oli aina sama, alaspäin mentiin, vaikka hän kuinka olisi jarrutellut.

– Toivottavasti te saatte paremman elämän.

Sen hän huokasi hiljaa, silitti varovaisesti kummankin lapsen hiuksia ja poistui sitten väsynein askelin toiseen huoneeseen. Hänestä tuntui, että hänen elämässään oli tultu siihen pisteeseen, jolloin millään ei ollut mitään väliä. Hänen elämänsä juopon miehen rinnalla oli mennyt niin vaikeaksi, että kukaan ei pystyisi häntä auttamaan. Kyllä hän oli joskus huokaissut ylöskinpäin, mutta minkäänlaista apua ei ollut tullut sieltäkään. Kaikki tuntui toivottamalta ja ylivoimaiselta. Nainen totesi itsekseen, ettei jaksakaan enempää. Suomalaisen naisen sisulla oli tultu tähän asti, mutta pidemmälle se ei riittänyt. Enää ei tullut kyyneleitäkään, itkut oli itketty, ja jos kyyneleet olisivat jotain auttaneet, niin totisesti Heinosella ei oltaisi tässä tilanteesta. Niin paljon tuskaa ja itkua oli vuosien aikana Vammalan Kolunmaassa vuodatettu.

Sitten, varoittamatta, Kaarina kuuli sisällään äänen. Se oli aivan selvä, ja jokainen sana erottui.

– Kaarina, mene keittiöön ja ota veitsi. Sinä voit lopettaa itsesi. Lapset saavat hyvän hoitopaikan.

Nainen mietti, että nyt sitten hän oli lopullisesti sekoamassa, kuuli jo ääniä omia aikojaan. Sitten hän alkoi puntaroida kuulemaansa ja tuli nopeasti siihen tulokseen, että siinä olisi ratkaisu, se lopettaisi tämän jatkuvan kurjuuden. Hän pääsisi lopultakin lepoon, ja nämä ainaiset miehen raivokohtaukset olisivat ohitse. Ei tarvitsisi enää pelätä, missä kunnossa Veijo tulisi ryyppyreissuiltaan. Ilkka ja Mirkka löytäisivät hyvän kodin ja saisivat kasvaa normaalissa perheessä. Taakse jäisivät kauhu ja pelko. Hitaasti, kuin unissakävelijä Kaarina käveli keittiöön, avasi laatikon ja otti leipäveitsen käteensä. Ajatuksissa kävi, että näin se elämä hänen kohdallaan sitten meni. Elämä, jota hänkin niin suurin toivein oli aloitellut. Nämä silmät, jotka näkivät

päivänvalon ensimmäisen kerran vuonna 1957 toukokuun 17. päivänä Keikyässä. Ne sammuisivat vajaa kolmekymmentä vuotta myöhemmin Vammalan Kolunmaassa. Ja mitä elämä sitten oli hänelle antanut, joitakin huolettomia päiviä lapsuudessa ja nuoruudessa. Muuten elämä oli ollut enemmänkin pelkkää kurjuutta, häpeää, pelkoa ja toivottomuutta. Vaikka elämä olikin ollut vaikeaa, ei hän koskaan olisi tosissaan kuvitellut, että hänen lähtönsä tapahtuisi oman käden kautta. Nyt Kaarina joutui myöntämään, ettei hänen elämänsä jatkamisessa olisi mitään järkeä. Hän katsoi lampun valossa kimaltelevaa veitsen kiiltävää terää ja ajatteli, että nyt olisi sitten lähdön aika. Ajatuksissaan hän vielä pyysi anteeksi lapsiltaan ja puristi leipäveitsen kahvaa voimakkaammin, kuin keräten voimia edessä olevaan vaikeaan hetkeen.

1. LUKU

Kun Veijo päästi ensimmäisen parkaisun vuonna 1952, elettiin Suomessa olympiahuumassa, Armi Kuusela oli valittu maailmankaikkeuden kauneimmaksi naiseksi ja muutenkin kansakunta oli vahvassa etukenossa pyrkimässä eteenpäin. Sotakorvauksien suorittaminen oli loppusuoralla, synkkä sota-aika alkoi hiljalleen painua unholaan, ja ihmisten usko parempaan huomiseen oli korkealla. Ajankohta ei siis ollut mitenkään huono pienen pojan syntymälle, mutta muut olosuhteet olisivat voineet olla huomattavasti paremmat Veijon syntymäpaikassa. Vaikka ei hän näistä murheista vielä tiennyt mitään, riitti kun sai ruokaa sisälleen, kuivaa ylleen ja tuntee äidin tutulta tuoksuvan olemuksen. Siinä oli kaikki tarvittava. Toki pienellä miehen alulla itkukin oli herkässä, jos se sitten oli äkkiä ohikin. Elämä oli huoletonta kuin perhosen lento kauniina kesäpäivänä. Veijolla, ei välttämättä hänen äidillään. Kuinka paljon äidin tunnetilat välittyivät pienen pojan sisimpään, sitä ei kukaan osaa varmasti sanoa.

Veijon äiti asui neljän lapsensa kanssa Ikaalisissa, Raivalan kylässä. Veijon syntyessä äiti oli eronnut jo kahdesti, mikä siihen aikaan, ainakin maaseudulla, oli vallan tavatonta ja yleinen kauhistelun aihe. Jotain sellaista, jota ei kunniallisille ihmisille

voinut sattua. Sitä oli mukava toisten onnistuneiden ihmisten kanssa päivitellä kuppi kahvikultaa edessä. Ja kun vuosien kuluessa alkoholi oli tullut olennaiseksi osaksi Veijon äidin elämää, niin on helppo käsittää, että alkuasetelmat tasapainoiselle lapsuudelle ja nuoruudelle olivat ilman muuta vankasti kallellaan. Niistä olosuhteista ei kasva yleensä harkitsevaa ja hyvällä itsetunnolla varustettu aikuista, eikä niin todella käynyt Veijonkaan kohdalla. Jos pitäisi etsiä syytä, miksi alkoholi myöhemmin tuli merkitsemään miehen kohdalla niin kovin paljon, syyttävä sormi varmaan osuisi näihin vaikeisiin alkuvuosiin. Tosin Veijon syntymän aikoihin elettiin suloista suvantovaihetta, joka ei kuitenkaan kestänyt kauaa. Oli kuin vuolaana virtaava joki olisi hetkeksi rauhoittunut voimia kerätäkseen, valmistautuen koettelemaan uomansa reunoja koskipaikassa kaikin voimin. Siihen virtaan jos pieni ihminen joutui, ei hän paljon pystynyt vastaan pyristelemään. Hyvä, jos pystyi välillä nostamaan sen verran päätään, ettei kokonaan hukkunut.

Vielä siis oli rauhallista ja seesteistä. Oikeastaan voitaisiin jopa sanoa, että romantiikkakin astui näyttämölle. Ei ehkä niin siirappisena ja makeana kuin television viihdeohjelmissa, mutta sitäkin todellisempänä. Veijon isä oli parin kilometrin päästä, Ikaalisten puolelta rajaa. Jossakin vaiheessa Veijon tulevat vanhemmat tutustuivat toisiinsa ja rakkaus, jonka sanotaan olevan kaiken voittava, syttyi kahdessa sydämessä. Voidaan siis sanoa hyvinkin niin kuin nykyään niin kauniisti sanotaan, että Veijo syntyi rakkauslapsena. Mikä tarkoittaa kaiken muun lisäksi sitä, että pari ei ollut avioliitossa. Eli niin kuin vanhat ihmiset vielä viisikymmentäluvun alussa tapasivat sanoa, he elivät susiparina. Kaksikon tapaaminen johti seurusteluun ja lopulta yhteen muuttamiseen. Näissä vaiheissa alkoholin käyttö äidin kohdalla loppui joko osittain tai kokonaan. Oltiin siis, jos ei nyt ihan paratiisissa, niin sinnepäin kuitenkin. Mutta kuten hyvin

tiedämme, paratiisiin tuppaa yleensä kiemurtelemaan se paljon puhuttu käärme. Ja miksi tämäkään pari olisi jäänyt ilman vastoinkäymisiä. Tällä kertaa käärme tuli vankan maalaistalon isännän hahmossa. Jos häntä olisi tarkastellut kylän raitilla, olisi varmaan ajatellut, että siinä ajoi hevosellaan kunnan mies, johon saattoi luottaa kuin kallioon. Ei olisi osannut ajatella, että siinä se käärme nyt menee. Niin se kuitenkin kiemurteli Veijonkin elämään. Ilman tuliaisia hän ei pieneen pirttiin saapunut, vaan kaksi viinapulloa oli mukana. Siihen hän lysähti raskaasti tuolille istumaan ja epämuodollisten tervehdysten jälkeen kaivoi esiin pullonsa. Otti ähkäisten ryypyn ja tyrkytti ilolientä maireasti Veijon äidin suuntaan.

– En minä nyt...

– Ota, ota. Mitäs siinä turhia kursaitet?

– Kyllä minä nyt jätän väliin.

Vähän yli vuoden ikäinen vilkas poika ei tajunnut sitä, minkä isoveljet ainakin osittain ymmärsivät. Isäntä ei ollut tullut tarjoamaan viinaa vain hyvää hyvyttään, vaan hänellä oli katala suunnitelma, aivan kuin paratiisin käärmeellä aikojen alussa. Isäntä ei luottanut viehätyvoimaansa, vaan ajatteli, että kun nainen on sopivasti humaltunut, hänestä saisi helposti sänkykumppanin. Kuinka hyvin hän tiesi Veijon isän olemassaolon, siitä ei ole varmaa tietoa. Mutta vaikka olisi tiennytkin, ei se varmaan olisi estänyt häntä yrittämästä. Makeitakin koetti puhua ja silitti ohimennen talon nuorimmaisen hiuksia. Pelkkä tahto ei kuitenkaan riittänyt, Veijon äiti kieltäytyi määrätietoisesti ottamasta pulloa käteensä. Isännän aikeet eivät siis lähteneet hänen toivomaansa suuntaan. Päämäärä oli niin lähellä ja silti niin kaukana. Ärtymys alkoi nostaa päätään, eikä pitkä huikka pullonsuusta pystynyt sitä karkottamaan. Kun kaunis puhe ei auttanut, mies alkoi korotella ääntään. Siitä ei kuitenkaan ollut apua, ja hänen häpeäkseen asiat kehittyivät siihen malliin, että

hänen, kunnianarvoisen maanviljelijän, oli lähdettävä pirtistä kuin jonkun kulkumiehen. Häntä harmitti tavattomasti, oli hän ennenkin talossa käynyt, mutta nyt oli toisenlainen komento ja kun Veijon äiti isompine lapsineen alkoi häätötoimenpiteet, mikään ei auttanut. Ovi paukahti kiinni, niin että pirtin lasit helisivät.

Jos maailma olisi oikeudenmukainen paikka, voisimme lopettaa tämän tapauksen käsittelyn tähän ja huokaista helpotuksesta. Hyvä oli voittanut pahan, ja elämä jatkui pienessä pirtissä aurinkoisena. Olo olisi ollut kuin oravalla korkealla puussa, kaukana metsämies pahoine aikeineen. Elämme kuitenkin pahassa maailmassa, ja kostonhimoiset ajatukset tunkivat vankan maanviljelijän mieleen. Pari kolme askelta hän otti jo pois päin, mutta kääntyi ympäri ja palasi kiukkua puhkuen takaisin taistelutantereelle. Alkoholin ja raivon aiheuttama puna kasvoillaan kaltoin kohdeltu kosiomies palasi takaisin. Ja tällä kertaa ilman minkäänlaisia gentlemannielkeitä. Enää ei tarvinnut teeskennellä parempaa kuin oli, nyt oli lupa antaa tulla ulos juuri sen, mikä sisimmässä kierteli.

– Vielä, ämmä, hymysi hyytyy. Minä menen nyt, mutta tulen vielä takaisin ja silloin sinulta viedään kaikki lapset pois. Saat uskoa sen. Minä olen sanani sanonut ja se pätee. Että terve vaan, tämä ei jää tähän.

Jos mahdollista, ulko-ovi pamahti tällä kertaa vieläkin kovempaa. Uhkaus jäi leijumaan pieneen asuntoon kuin myrkyllinen pilvi. Mitä liikkui Veijon äidin sisimmässä, sitä ei kukaan tiedä. Ehkä hän toivoi, että isännän uhkaus unohtuisi humalan haihtuessa hänen päästään. Luultavasti pelko jäi kuitenkin nakerkamaan hänen sydämeensä. Niin paljon hän oli jo nähnyt maailmaa, että tajusi jäävänsä armotta toiseksi, jos suuren maatalon isäntä alkaisi hänen kanssaan taistella. Ainakin siihen aikaan, viisikymmentäluvun alussa, oli selvää, kenellä valtaa oli ja kenellä

ei. Ehkä isommat sisaruksetkin osasivat jo pelätä tulevaisuutta, mutta Veijo eli vielä autuaan tietämättömyyden tilassa.

Kovin kauaa ei tarvinnut äidin eikä lasten miettiä isännän sanojen todenperäisyyttä, sillä kahden päivän kuluttua isäntämies tuli takaisin. Sen kauempaa häneltä ei ollut kulunut asioiden järjestelyyn. Nytkään hän ei tullut yksin, mutta viinapullojen sijasta hänen mukanaan oli ihmisiä sosiaalihuollosta. Mustanpuhuva isäntämies ja kaksi tiukkailmeistä naista, siinä oli vieraileva kolmikko kokonaisuudessaan. Naisista oli helppo huomata, että heillä oli missio, ja he uskoivat vakaasti asiaansa. Lapset piti pelastaa kelvottomalta naiselta. Sillä, että kyseinen nainen sattui samalla olemaan lasten äiti, ei ollut mitään merkitystä. Tuskin naiset edes osasivat ihmetellä maanviljelijän äkillistä kiinnostusta paikkakunnan sosiaalisiin ongelmiin. He olivat mielestään oikealla asialla, ja onhan se aina miellyttävää käyttää valtaansa ihmisiin. Ja mitä vähemmän valtaa on, sen tynemmin se pitää käyttää.

– Päivää taloon. Taas sitä nähdään.

Sosiaalipuolen ihmiset ynähtivät hekin tervehdyksensä, mutta talon väki pysytteli tuppisuulinjalla. Naiset astuivat sisemälle asuntoon, vilkaisivat ympärilleen ja sitten merkitsevästi toisiaan. Oli tullut aika toimia, eikä minkään annettaisi estää oikeuden toteutumista. Siinä ei paljon puheita pidetty, todettiin vain, että Veijon äiti on kykenemätön hoitamaan lapsiaan.

– Se on yleisessä tiedossa. Lukuisat miessuhteet, runsas alkoholin käyttö ja ylipäätään holtiton elämä. Me olemme kunnan puolelta syvästi huolestuneina seuranneet tällaisen asiointilan jatkumista, mutta nyt on tullut aika laittaa sille stoppi. Lapset otetaan huostaan tällä päivämäärällä ja sijoitetaan...

Jotakin muutakin sanottiin, mutta se ei enää tavoittanut äidin korvia. Päässä oli alkanut suhista, ja äiti pelkäsi pyörtyvänsä. Ei, ei tämä voinut olla totta. Ei hänen lapsiaan vietäisi häneltä, tämän täytyi olla painajaisunta.

Sen enempää alettu kärejöömään, lasten äidin mielipiteellä ei ollut mitään merkitystä. Eikä sen puoleen lastenkaan, jotka kirmasivat karkuun niin lujaa kuin pääsivät. Kolmikko koetti tavoitella heitä, mutta lasten kintut olivat aivan liian nopsat. Lapset painuivat pihalle ja piiloon kuin hätyytetyt eläimet. Kenelläkään heistä ei ollut pienintäkään halua lähteä vieraiden ihmisten matkaan kohti tuntematonta määränpäättä. Kaikki he olivat varmoja siitä, että pirttiin tölmähtäneillä ihmisillä oli pahat mielessä. Kukaan heistä ei pysähtynyt ajattelemaan, että koko prosessi oli laitettu käyntiin nimenomaan lasten parhaaksi.

Veijo ei lähtenyt pakoon, vaan istui äitinsä sylissä puolitoistavuotiaan pojan varmuudella, siinä oli maailman turvallisin paikka. Siinä mikään paha ei voisi häntä tavoittaa. Mutta toisin kävi, vieraat kädet repivät Veijon irti äidistään ja murskasivat samalla pienen pojan maailman. Hillittömästä ja kovaäänisestä itkusta ei ollut apua. Koneisto oli lähtenyt käyntiin, eikä sitä pystynyt pysäyttämään kukaan, kaikkein vähiten pieni poika. Rattaat pyörivät armottomasti jauhaen haaveet paremmasta elämästä. Aika pian näiden tapahtumien jälkeen oli Maaseudun tulevaisuus-lehdessä ilmoitus. Siinä luki seuraavalla tavalla: ”Annetaan puolitoistavuotias kiharapäinen poika kasvatiksi”. Ilmoituksessa ei lukenut edes, että ”hyvään kotiin”, niin kuin yleensä ilmoituksissa, jossa annetaan pois kissanpentuja. Lehdessä oli vain se kaikkein olennaisin, mutta se riitti täyttämään tarkoituksensa.

Niin meni murskaksi Veijon maailma, ja niin meni hänen äitinsä ja sisarustensakin. Eivät muut lapset pitkälle karkuun päässeet, vaan myöhemmin heidätkin vietiin pois äitinsä luota. Vastaan paneminen oli hyödytöntä. Isäntä oli laittanut asian alkuun, ja loppuun asti se vietiin. Yhteiskunta oli sellainen, että vaikka mies olisi myöhemmin tullut tunnonvaivoihin, siitä ei enää olisi ollut mitään apua. Eikä jälkipolville ole säilynyt minkäänlaista merkkiä siitä, että talon isäntä olisi osoittanut

katumusta tekonsa tähden. Hän oli saanut kostonsa, muulla ei ollut väliä.

Kuka tietää, olisiko Veijon äidin raittius kestänyt ilman näitä tapahtumia. Ehkä, ehkä ei. Saattaa olla, että lopputulos olisi aikojen saatossa ollut sama, mutta menetettyään lapsensa hän ei nähnyt mitään syytä pysytellä erossa petollisesta lohduttajastaan, viinapullosta. Alkoholi turrutti hetkeksi, jollain tapaa pehmensi kaiken lähes siedettäväksi, tarjosi oman valhe- ja unimaailmansa. Elämän julmuus ja se, miten se kohteli yhtä vähäisimmistä kulki-joistaan, sai naisen juomaan yhä enemmän. Juomisen mukanaan tuoma häpeä sai hänet juomaan vieläkin enemmän. Loputon kierre oli valmis.

Näin mentiin eteenpäin, siitäkin huolimatta, että nainen tiesi hyvin, että näin ei voinut jatkua kauaa. Hänelle läsnä oli vain tämä päivä ja tämä hetki, huomista hän ei jaksanut ajatella. Se ei kuitenkaan toisi mukanaan mitään hyvää tai kaunista. Varmaa on, että Veijon äiti teki omat virheensä, mutta kuka häntä uskaltaa lähteä tuomitsemaan. Lopullinen ja oikeudenmukainen ratkaisu näissäkin tapahtumissa jää kaikkivaltiaalle Luojalle. Toisin kuin me ihmiset, hän tietää kaiken ja osaa punnita niin teot kuin niiden motiivitkin.

Niin tai näin, Veijon äidin tie vei nopeasti alaspäin. Voisi oikeastaan sanoa, että hän teki pitkitetyn itsemurhan, lopetti elämänsä juomalla. Eikä siinä kovin kauaa mennyt, kahden vuoden kuluttua pidettiin hautajaiset, ja naisen paljon kärsinyt tomumaja laskettiin arkussa maan poveen. Mitään komeita hautajaisia ei pidetty, eikä lehdissä ollut ylistäviä kirjoituksia monista saavutuksista tämän lyhyen elämän aikana. Toista olisi ollut, jos hautaan olisi laitettu joku kunnan vaikuttajista ja napamiehistä, josta olisi voinut sepustaa pitkät jutut, ansioluettelon ja kiitokset paikkakunnanlehteen. Mutta ei tässä tapauksessa. Joku alkoholistinainen oli vain poistunut yhteiskuntaa kiusaamasta,

mitäpä sellaista suremaan. Yksi riesa vähemmän kunnalle. Yksi vähemmän elätettävänä verorahoilla.

– Voi, voi sitäkin raukkaa. Sieltä se oli löytynyt pontikkapanun viereltä. Viinaan kuoli. Vaikka saattoihan sen arvatakin, mitä sellaisesta elämästä tulee. Toivottavasti toimii edes varoittavana esimerkkinä muille saman tien kulkijoille, supistiin porukalla.

– Sääliksi käy niitä lapsiraukkoja.

– Älä muuta sano.

Eikä puheissa ollut liioittelua, sieltä nimenomaisesta paikasta nainen oli löytynyt. Lopputulos oli odotettu, sellaista alkoholin kanssa läträämistä ei kestä kenenkään elimistö. Ja lapsia totisesti sopikin sääliä, he saivat hyvin laihat eväät elämäänsä.

Tässä kertomuksessa loistaa yksi henkilö poissaolollaan. Henkilö, jonka olisi pitänyt olla yksi tarinan päähenkilöistä. Missä oli Veijon isä? Miksi hän ei tullut ja lyönyt sosiaalialan ammattilaisille nyrkkiä pöytään ja estänyt ilmeistä vääryyttä? Miksei hän ollut paikalla puolustamassa perhettään? Ei ollut Einosta sellaiseen, se olisi vaatinut vallan toisenlaisen ihmisen. Jos ei saanut Veijo kaksisia eväitä elämäänsä, ei ollut hänen isänsä aikanaan saanut senkään vertaa. Yhteiskunta iski kynensä häneen, eikä miehestä ollut taistelemaan vastaan yhtään sen enempää kuin Veijon äidistäkään. Hänellä ei ollut todellista päätäntävaltaa omaan elämäänsä. Sitä ei ollut ollut ennenkään, mutta lopullinen sinetti asialle lyötiin, kun hänet haettiin holhoukseen. Sen jälkeen muut päättivät, mikä oli hänelle hyväksi ja mikä ei. Samalla yhteiskunta ja sen edustajat suuressa viisaudessaan tulivat siihen tulokseen, että Einon ei saa antaa tehdä enempää lapsia. Lääketieteellisellä toimenpiteellä tehtiin Eino lisääntymiskyvyttömäksi. Kukaan ei ollut pienen ihmisen puolella, niin kuin politiikassa usein niin kärkkäästi sanotaan. Pahat kielet sanoivat jopa, että näin isäntä hoiti itselleen halvan työmiehen. Sillä kyllä Einosta työtä tekemään oli. Kunhan vain

joku sanoi, mitä piti tehdä ja kuinka kauan. Ja sanojia kyllä löytyi.

Siihen päättyi Veijon syntymäperheen olemassaolo, sillä kai se perhe kaikesta huolimatta oli. Ei sellainen, mikä viisikymmentäluvulla olisi ylpeänä esitelty kansakoulun oppikirjan sivuilla, mutta perhe kuitenkin.

Voi olla, että tässä kaikessa oli mukana kiroja kaukaa menneisyydestä. Jostain sellaisesta maailmasta, jollaista nykysuomalaisen tavallisen kaduntallaajan on vaikea uskoa olevan olemassaakaan. Helposti ajatellaan, että pakanuus ja noituus kaikissa muodoissaan ovat hävinneet jo kauan sitten. Ei tarvitse kovin kovinkaan paljoa katsella maailmaa ja sen tapahtumia, kun ymmärtää, että ei se niin yksinkertaista ole. Paha ja sen voimat elävät yhteiskunnassa yhä jossakin muodossa, ja niiden strategiaan on aina kuulunut muuttaa muotoaan tarpeen mukaan. Pahaa itseään on usein vaikea havaita, mutta sen teot ovat kyllä helposti huomattavissa. Paha on vain mielissään, jos sen olemassaolo kyseenalaistetaan, sen vapaampi se on silloin toimimaan ihmisten elämässä. Ja jos se jotain antaakin, se ottaa siitä aina kauhistuttavan hinnan.

Veijon isän isä oli tunnettu vanhan kansan noita, joka toimi mustan Raamatun ja muiden vastaavien asioiden kanssa. Ei mikään markkinapelle tai puhelinnumero, johon voi soittaa ja saada muka tietoa jostakin rajan takaa. Hänellä oli hallussaan pelottavia, todellisia voimia. Tai jos tarkkoja ollaan, ei hän kyennyt hallitsemaan voimia kuin silloin, kun ne itse niin halusivat. Rehellisempää on sanoa, että pahan voimilla oli isoisä hallussaan. Eino kertoi myöhemmin pojalleen, että kun Veijon isoisä kuoli pirtin muurin päälle, ei hän uskaltanut olla mökissä yötä. Ei, vaikka oli aikuinen mies. Hän pelkäsi, että elämän ja kuoleman rajan tuolle puolelle mennyt mies tulisi takaisin kummittelemaan. Se oli jotakin sellaista, josta Eino tajusi pysyä mahdollisimman kaukana, vaikka hänelle ei paljon ollut ymmärrystä annettu.

Paljon myöhemmin, kun Veijo muutti samaan taloon jossa isoisä oli kuollut, hänkin nukkui ensimmäisen yönsä kädet tiukasti ristissä, vaikka ei uskonasioista mitään tajunnutkaan. Veijolle pahan olemassaolo on ollut aina itsestään selvyys. Siksi hän ei koskaan esimerkiksi katsonut kauhufilmejä, pahuus niissä on pelottanut häntä. Näille asioille voivat ymmärtämättömät nauraa, mutta eivät pahan voimat naurua säiky. Luultavasti nauravat tyytyväisenä mukana. Eivät ne pelkää naurua sen paremmin kuin itkuakaan. Kovalla äänelläkin niitä on pyritty ajamaan pois, mutta laihoiin tuloksin.

Kuka tietää, kuinka kaukaa menneisyydestä noituus oli ollut Veijon suvun kirouksena. Jos se ei saanutkaan ihmisiä aina toimimaan tietoisesti palveluksessaan, se vaikutti jossakin taustalla, takapiruna, niin kuin sattuvasti sanotaan. Termi, jota käytetään korttiringissä, mutta kyllä se sopii moneen muuhunkin kohtaan. Niin, ehkä paha tosiaan oli omalta osaltaan tässä kaikessa mukana. Haluten varastaa, tappaa ja tuhota. Siihen se pyrki kaikin mahdollisin keinoin. Kuinka paljon tällaiset asiat todellisuudessa vaikuttavat, jäänee hämärän peittoon, mutta ainakin Veijon elämä luisti alusta asti aina vain huonompaan suuntaan, melkein täydelliseen tuhoon asti, kunnes vielä suuremman voiman löytyminen katkaisi noituuden ja pahan vallan.